

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsaki
petek.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 5.44 K, za pol leta
2.72 K, za četrt leta 1.36 K; za
Nemčijo za celo leto 5.96 K, za pol
leta 2.98 K, za četrt leta 1.49 K;
za Ameriko za celo leto 7.28 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste.
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati enkrat štiristopna peti-
vrstica 20 vin, večkrat ceneje po
dogovoru.

7. štev.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: **Uredništvo »Rdečega Prapora«**, Ljubljana. — Za denarne pošiljke, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: **Upravništvo »Rdečega Prapora«**, Ljubljana, Frančiškanske ulice štev. 8/1.

Volilna pravica za deželne zbore.

Brez bojev se ne pride v Avstriji niti za pol koraka naprej. To je tako stara resnica, da bi jo bilo smatrati že za zastarelo. Ali žilava je; življenje ima kakor mačka. In računati bode treba s tem dejstvom pač še nekaj časa. Kdove, koliko časa!

Z vsemi štirimi se je upirala država splošni in enaki volilni pravici za dunajski parlament. Vsi dokazi, da je to zdravilo za samo državo, so bili zaman. Vsi nauki niso nič pomagali. Ali ko se je prišlo ljubo Avstrijo za rogove, ko so stopile delavske brigade na vseh koncih in krajih na plan, je priplavala iz tajnih višav pamet nad njo in danes je ta konglomerat narodov in dežel ves ponosen na svojo volilno reformo, na svoje modro državniško delo.

Uspeh je res lep, ali naučila se ni Avstrija ničesar. Razven centralnega parlamenta so še razni zbori v deželah in v mestih, ki nastanejo tudi iz volitev. In tudi volilni redovi za deželne in občinske zbore so zastareli kakor Noetova barka, tako da že sami ne marajo več živeti na dosedanji način. Ali za Avstrijo je bila državnozborna volilna reforma tako velikansko delo, da je sedaj vsa izčrpana; njeni možgani ne morejo več misliti, ne morejo porabljati naukov zadnjega leta, a ker se zahteva vendar nekaj odgovor, se vrta v glavi zopet tisti stari, kitajskim mlinčkom za molitve podobni aparat, ki je funkcioniral enakomerno v starih, starih časih. In stare, stare fraze prihajajo zopet iz ust.

Tržaški deželni zbor je sam zahteval od vlade, naj mu predloži načrt volilne reforme po enakih načelih, kakršna so veljala za novi državnozborni volilni zakon. Salomoni dunajske vlade pa so odgovorili: Ne gre in nikoli ne pojde.

V argumentaciji vlade res ni nič novega. Vse tiste razloge smo slišali že davno, stokrat in stokrat, vselej, kadar se je šlo za volilno reformo za državni zbor. Slaba kakor njena argumentacija je tudi njena stilizacija. Vlada pravi:

«Uvažuj različnost, obstoječo v bistvu in v nalogi zborov, ki prihajajo v tem oziru v poštev, to je državnega zbora na eni in mestnega sveta na drugi strani, ne more vlada pritrditi splošni in enaki volilni pravici za tržaški mestni svet.

Četudi si je splošna volilna pravica naredila pot v volilni zistem za državni zbor, kakor organizmu s čisto zakonodajskimi funkcijami, mora za vedno izključena aplikacija v vseh tistih slučajih, ko gre za ustanovo reprezentativnih zborov, ki jim je v prvi vrsti, ali vsaj razun eventualne zakonodajne delavnosti, naloga rednega reševanja administrativnih poslov. Tega načela se vlada mora držati zlasti glede eventualne reforme volilne pravice za mestni svet tržaški, ker ta mestni svet — četudi ima obenem značaj deželnega zbora — vsikdar razvija svoje zakonodajno delovanje v deželnih stvareh in posluje pred

vsem kakor direktni administrativni organ občine.

Gospodarska važnost takega administrativnega zbora v kaki občini, sloneča na načelih občinske konstitucije avstrijske zahteva, neizogibno, da se sestava tega organizma vsikdar vrši z dolžnim obzirom na varovanje interesov tistih slojev prebivalstva, ki nosijo vse breme direktnih davkov. Vlada priznava na drugi strani in brez pridržka, da je volilni red tržaški potreben reforme, in je zato pripravljena baviti se z izdelovanjem novega zakona, ki pojde za razširjenjem volilne pravice na razsežni podlagi, jemaje v pravično uvaževanje tisti del meščanstva, ki je sedaj še izključen od soudeležbe na sestavi mestnega zastopa.

Razumemo se torej. Vlada meni, da je Avstrija dovolj modernizirana, ako dobi za državni zbor volilno pravico, ki sicer ni idealna, ki se pa vsaj lahko brez sramu pokaže pred Evropo. Več tega strupa se ji pa zdi nevarno. Ko se je pometalo žalostno znano »zastopstvo interesov« iz parlamenta, se je mislilo, da najde ta kremža, dokler je še kakšna kapljica pobledele krvi v njenih žilah, zadostno zavetišče v gosposki zbornici. Ali baron Beck je sila usmiljen. Tudi v deželnih zbora in v mestnih zastopih naj se ji obvaruje topel prostorček.

Zopet doni ominozni »nikoli!« po deželi. In oddihujejo si različni svobodomislci, ki se ne boje ničesar bolj, nego da bi potrkala res svoboda na njih vrata. Toda vsi skupaj so pozabili, da je izza 28. novembra 1905. kategorični »nikoli« izgubil kredit. Tudi Gautsch je dejal »nikdar!«, še bolj energično, kakor Beck. Dva meseca pozneje je že rekel: »Hitro! hitro, gospoda!«

Baronu Becku ne zadoščuje šola drugih. Iskusi hoče sam. Želja se mu nedvomno izpolni.

Delavstvo ne pozna tistih finih razlik med državnim in deželnim zborom, s katerimi operirajo vlade. Delavstvo ve, da je zapostavljeno v občini in v deželi prav tako, kakor v državi, da potrebuje splošno in enako volilno pravico tukaj kakor tam. Znalo si bode tudi priboriti enakopravnost v zadnjem zastopstvu. Če se ne doseže nobenega poboljška brez boja, tedaj pa z bojem. Izuril se je proletariat že precej, in strah ga ni nič.

Češki sodrugi so že povedali svojo. Češki deželni zbor stoji pred delom za volilno izpremembo in vladna izjava mu bode zelo všeč. Ali češki socialni demokratje zahtevajo tudi za deželni zbor splošnost in enakost ter se pripravljajo na boj.

Kar zahtevajo Čehi, zahtevamo pa tudi mi. Vse kaže, da se približuje druga doba, morda še hujskih, še besnejših bojev.

Naš zbor.

Prvi dan. — Popoldnevna seja.

(Nadaljevanje.)

Razprava o organizaciji.

Ropas: Soglašam z izpremembo statuta glede okrajev; za doneske pa je mnenja, naj se jih plačuje po odstotkih. Vir naših dohodkov so vedno le udje.

Regent: Drobno delo med ljudstvom je jako težavno. Tega tudi tajnik ne bode mogel opraviti. Okrožne organizacije bi morale biti posredovalen

činitelj med lokalnimi organizacijami in izvrševalnim odborom. 50 odstotkov ne bode mogla nobena lokalna organizacija plačevati izvrševalnemu odboru. Predlaga, naj se zniža odstotke na 25. Nujno je, da se izvede cestno organizacijo.

Fr. Jernejčič: Ne soglašam s tem, da se izpremeni statut po novem volilnem redu. Organizacija ne sme biti samo za volitve. Vsaj ne polaga prevelike važnosti na razdelitev okrajev. Trst je previsoko taktiran. V Trstu je delavstvo grozno zanemarjeno in organiziranje je silno težavno delo. Ako hoče upravnik opraviti svoje delo, mu ne preostane nič časa. Tajništvo naj bi se opravljalo kot postransko delo.

A. Jernejčič: V Trstu so delavci strokovno jako dobro organizirani, politična organizacija je pa težavnejša. Morda bi se dalo tajništvo ustanoviti s pomočjo strokovnih organizacij.

Avbelj: Meni, da bi se lahko pobiralo strankin davek pri strokovno organiziranih sodrugov obenem s strokovnimi doneski.

E. Kristan: Pred očmi moramo imeti, da zboruje danes strankin zbor, ne pa strokovna konferenca. Reševati nam je politične potrebe in delegatje se morajo naučiti, da jih ločijo od strokovnih interesov. Da je treba statut, ki govori o peti kuriji, izpremeniti, kadar ni več pete kurije, je pač naravno. Ne more se pa stvarjati novih umetnih mej; edina naravna podlaga je volilni okraj. Tajništvo je postalo za stranko neizogibna potreba. Torej je naloga stranke, da si ga ustanovi. Da je delavčev denar drag, je resnica. Ali česar si delavstvo ne stvari samo, tega mu ne stvari nihče. Iz njegovih lastnih moči vzrašča njegova osvoboditev. To se mora delavstvu povedati. Zbor naj sklene, da se ustanovi samostalno strankino tajništvo, o porazdelitvi sredstev naj se pa sklepa na zaupni seji, za katero naj izdela komisija primeren predlog.

Mlinar: Ne bom govoril o tajnistvu, ker bode še komisija o tem razpravljala. Za statut predlaga posredovalno formo, da bi se za volilne okraje ustanovilo samo okrajne odbore, katerim pa naj bi stali ob strani zaupniški sveti. Često je potrebno, da stoji izvrševalni odbor v direktni zvezi z lokalnimi organizacijami in z zaupniki; to velja posebno za akcije, ki jih je treba izvesti v naglici. Predlaga svoj načrt.

Milost odsvetuje izpreminjanju statuta. Tajnika je stranki treba, toda naj se ne pričakuje, da bode delal čudeže. Priporoča predlog E. Kristana.

E. Kristan: Strankin zbor naj se v načelu izreče za ustanovitev neodvisnega strankinega tajništva, izvrševalni odbor naj izdela proračun, pa naj se dogovori z organizacijami glede finansiranja.

Fr. Jernejčič je za preosnovani predlog.

Čobal: Z Mlinarjevim predlogom glede organizacijske oblike nisem zadovoljen. Resumira rezultate razprave in priporoča svoj predlog; odklanja predlog A. Kristana in Tržčanov. O porazdelitvi prispevkov naj sklepa zaupna seja.

Predloge se izroči komisiji.

Po rešitvi nekaterih formalnosti se preide k točki taktika in volitve 1907.

Poročevalec E. Kristan.

Govornik se peča z zaključkom drž. zbora, kateremu mora v kratkem mora slediti razpis novih volitev. Termin je sicer še oddaljen, kar utemeljuje vlada s preobilnim delom, docim je verjetno, da se je zgodilo tako na ljubo tistim strankam, ki žele, da bi se razburjeni volilci nekoliko potolažili in pozabili na njih politične grehe. Vsekakor mora vsaka resna stranka že sedaj določiti svoje stališče. To velja tudi za socialno-demokratsko stranko, brez katere se letošnje volitve ne bi vršile na novi podlagi splošnosti in enakosti. Naša stranka je napela vse moči, da je spravila volilno reformo v tir in če bi se sedaj zadovoljila z legislativnim uspehom, ki je dosežen, bi bilo obžalovati vse velikanske žrtve, ki jih je zahteval volilnopravni boj. Vprašanje, ali naj se stranka udeleži volitev, je

Sodrugi in somišljeniki, spominjajte se volilnega sklada!

pravzaprav popolnoma nepotrebno, kajti njena dolžnost je, da se jih udeleži. S tem mora predvsem dokazati, da je bila volilna reforma res potrebna za delavstvo. Udeležba bi bila nujna tudi tedaj, ako bi bilo znanje gotovo, da ne more doseči naša stanka niti enega mandata. Volilna reforma obsega načelo splošnosti in enakosti, ali volilna geometrija je merila na škodo delavstva in če bi izid volitev to potrdil, bi bil že to dobiček socialne demokracije. Ali na udeležbo pri volitvah sili stranko posebni politični položaj, ki je nastal na Slovenskem. Najmočnejšo stranko na Slovenskem se pozna, da je klerikalna. Glede tega so računi precej jasni. Nastopa naj pod katerim si bode imenom, svojega klerikalizma ne utaji. Kogar res odbija klerikalizem, on ne more biti njen pristaš; kdor hrepeni po klerikalizmu, se sprijazni z njeno novo, bolj demokratično obliko ravno tako, kakor se je nekdanje s staro konservativno. Drugače je z liberalizmom. Porodil se je na Slovenskem, razvijal se je, dosegel je kulminacijo, z najvišje točke gre pa rapidno navzdol. Deloma je to vteteljeno v razmerah. Politične razmere spremljajo gospodarske; liberalizem se razvija uspešno tam, kjer cvete industrija, katere pa na Slovenskem ni mnogo, a še ta je večinoma v tujih rokah. Toda kar skratka zanikati se ne more razrednih in stanovskih razlik na Slovenskem; tako močne so še, da bi intelektualni faktorji lahko porabili njih elemente in ustvarili iz njih zanesljivo svobodomiselnost stranko. Da se ni prišlo do tega cilja, je pa kriva od začetka napačna in pozneje popolnoma zavožena taktika, združena s skrajno nedelavnostjo liberalnega vodstva. Slovenski liberalizem je sedel na prestolu in je čakal, kdaj pride ljudstvo. Brez jasne programatične podlage se je liberalna stranka neprenehoma metamorfizirala; kako je izpreminjala svoje mnenje v tako važni stvari, kakor je volilna pravica, je še v živem spominu. Ni torej čudež, da je izgubila zaupanje skoraj povsod. Danes je slika ta: Na eni strani klerikalna masa, ki pojde za svojim vodstvom slepo čez drn in strn; na drugi strani socialno-demokratično delavstvo organizirano in zanesljivo; med obema nejasnost, negotovost, ostanki starega liberalizma, nedozoreli osnutki novih oblik. Na to polje mora stranka stopiti pri volitvah. Za socialno demokracijo so bile volitve vedno predvsem priložnost za agitacijo. Letos je pri nas ta agitacija lahko direktno uspešna. Inteligenci je treba pojasniti, da so njeni interesi vseskozi soglasni z interesi delavstva; resnično svobodomiselnim se mora pokazati, da je samo socialna demokracija jez proti klerikalizmu. In če je v slovenskem narodu res zavestnosti in svobodne misli, tedaj mora doseči naša stranka v tem boju lepe uspehe. Treba je, da se razidemo s tega zbora z gotovim prepričanjem, da nam prinese volilna borba zmago. Ako pa hočemo vedeti, kakšne taktike naj se poslužimo, je zadostno, da se ozremo nekoliko v preteklost. Svoje velike uspehe v zadnjih letih ima jugoslovanska socialna demokracija zahvaliti načelu, ki ga je strogo izvrševala: Dostojni politiki. Vsepolno je bilo surovosti na Slovenskem v časopisju, na shodih, v javnih zborih, vsekakor je posezala umazanost in močvirje je postalo že splošno nevarno. V pravem času je socialna demokracija nastopila s svojo taktiko: nastopila je proti surovosti v političnem boju in njen uspeh se ne opaža samo v stranki, temveč v javnem življenju sploh. To načelo mora biti mero-dajno za našo taktiko tudi pri volitvah. Mi ne želimo uspehov, ki bi jih dosegli z brutalnostjo ali gnojnostjo, a tudi ne trpimo brutalnosti in blata proti svoji stranki. Ako se nam posreči, odstraniti surovost tukaj, je pa mogoče, da se privadijo stranke sploh stvarnemu, dostojnemu boju in da opuste tudi med seboj nizkotnost, ki bestializira in uničuje narod sploh. Primerno sredstvo, da uplivamo na to, imamo. V marsikaterem okraju bodo igrali socialni demokratje vsaj pri ožjih volitvah važno ulogo. Kako naj v takih slučajih ravna organizacija, se ne more določiti generalno v naprej, kajti odvisno je lahko od različnih okoliščin. Ali eno načelo lahko izrečemo že danes: Na noben način ne sme pričakovati volilne podpore od socialne demokracije taka stranka, ki bi vodila volilni boj s surovimi, brutalnimi in umazanimi sredstvi. (Burno pritrdjevanje.) Tak sklep utegne imeti vzgojevalno vrednost, kajti če se bode ta ali ona stranka dostojno bojevala z nami, se bode najbrže tudi z drugimi nasprotniki tako in volilna agitacija, ki je doslej navadno marsikaj poživinčila, utegne v bodoče pospešiti oliko. Sicer je sprejel že državni zbor zakon v tem smislu, vemo pa, da zakonske določbe nikoli ne izdajo toliko, kakor stvarni interesi. V splošnem se ne sme reševati kompromisnih vprašanj, taktičnega postopanja pri ožjih volitvah itd. nikjer lokalno, temveč edino v sporazumu s centralnim volilnim odborom, ki ko vedno v dogovoru s prizadetimi okrajnimi odbori. Končno naj sodrugi pomislijo, da so volitve boj in Montecucciljeva modrost, da je treba za boj prvič denarja, velja še vedno. Vojno kaso je treba oskrbeti čim najboljše se more in zbirke za volilni sklad morajo pričeti takoj.

Končno podaja poročevalec sledeče predloge:

1. Zbor sklepa načeloma, da se stranka udeleži volitev. Okraje, v katerih se zgođi to, določi zaupna seja.

2. Izvrševalni odbor stranke se konstituira kot centralni volilni odbor; kot okrajni volilni odbori fungirajo odbori okrajnih organizacij.

3. V vseh taktičnih vprašanjih, zlasti v vprašanju kompromisov, volilne podpore ali abstinence pri ožjih volitvah i. t. d. odloča centralni volilni odbor sporazumno s prizadetimi okrajnimi odbori.

4. Načeloma je izključena vsaka volilna podpora takim strankam, ki bi se posluževale v boju proti socialni demokraciji surovosti in brutalnosti.

Ker je ura skoraj 7, zaključil predsednik sejo po prečitaniu na novo došlih pozdravov.

Drugi dan.

Dopoldnevna seja.

Predsednik sodrug Petrič otvori sejo ob 9. dopoldan. Po rešitvi raznih formalnosti se prične debata o taktiki in volitvah.

Regent (Trst): Zdi se mi umestno, da proglasi stranka tam, kjer ne postavi lastnih kandidatov, abstinenco socialno-demokratičnih volilcev. Podajem formalen predlog v tem smislu.

A. Kristan (Idrija): Moje mnenje je, naj se postavi kandidate v vseh slovenskih in hrvaških okrajih; vsak pristaš naj ima priložnost, da odda svoj glas za socialno-demokratičnega kandidata. Pristašev imamo po vseh okrajih.

Za besedo ni nihče več oglašen.

Poročevalec E. Kristan: Kratka debata priča, da soglašajo zbor z mojim izvajanjem in zato lahko zaključim na kratko. Regentovega predloga ne morem priporočiti, kajti četudi je dosti takih okrajev, v katerih ni vredno, postavljati kandidatov, imamo vendar povsod glasove, ki jih v odločilnem trenutku lahko vržemo na vago; če ne morete pripraviti lastni stranki zmage, vendar lahko tu ali tam preprečimo zmago stranke, ki posebno zasluži poraz. Bilo bi neumestno, ako bi si preprečili tako možnost. Predlog sodruga A. Kristana se pa tudi ne priporoča, kajti kjer se postavi kandidate, se mora razviti tudi zadostno agitacijo. To bi šlo pa na škodo takih okrajev, v katerih lahko zmagamo, ako koncentriramo tam svoje moči. Ne oporekam, da je povsod nekoliko socialističnih glasov; res je, da so taki okraji, v katerih ne mislimo kandidirati in v katerih je tudi do 1000 naših glasov. Ali previdna poraba moči in sredstev je vendar bolj umestna, zlasti sedaj, ko moramo varčevati z obojimi. Predloge se odkaze komisiji.

Mlinar (Ljubljana) predlaga, naj se zapostavi točko 3 (časopisje) za četrto in peto točko, da se bode lahko o tisku razpravljalo brez strahu, da je še mnogo drugih predmetov na dnevnem redu. Sprejeto.

Preide se k točki 4:

Prihodnji mednarodni kongres.

Poročevalec M. Čobal povdarja pomen mednarodne organizacije proletarijata in razklada, kako se je po razbitju prve «internacionale» po raznih krizah kot posledica mednarodnih socialističnih kongresov ustanovila nova čisto socialistična internacionala s svojim tajnistvom, v kateri je zastopana cela vrsta narodov. Mednarodni socialistični biró deluje stvarno in je imel že večkrat v vevlačnih vprašanjih uspeh. Slovenci doslej še nismo bili zastopani v tej mednarodni zvezi, kar pa se mora izpremeniti, ako hočemo priti do prave veljave. Opravljati drobno delo doma je lepo in potrebno, a tudi skupnemu velikemu delu se ne smemo odtegovati. Vidimo, kako vstaja proti kapitalistični internacionali živa socialistična internacionala in pri tem moramo sodelovati. Predvsem je treba, da se udeležimo tudi mi letošnjega mednarodnega kongresa, da nas bodo vsaj poznali. Financionalno vprašanje nas ne bi smelo plašiti. Načeloma naj se sklene, da se pošlje delegata na ta zbor.

Tokan: Letošnje leto zahteva jako velike žrtve, zato se mi ne zdi oportuno, da začenjamo ravno letos z udeležbo na mednarodnih kongresih, ko bode s sredstvi zelo trda. Ako se doslej nismo udeleževali, se menda ne pregrešimo, ako se vzdržimo v tem kritičnem trenutku.

A. Kristan: Gre se v prvi vrsti za to, da bi morali biti zastopani v mednarodni zvezi in da nismo. To pa je potrebno. Posebno velikih sredstev ni treba za to; izvrševalnemu odboru naj se naloži, da naznani naš pristop. V drugi vrsti pa je delegacija na kongres. Sredstva se bode najbrže tudi dobilo, v principu naj se na vsekakor sklene.

Fr. Jernejčič: Načeloma naj se vsekakor določi, da pošljemo delegata. Enkrat se mora začeti.

E. Kristan: Ta predmet je bilo treba spraviti na dnevni red že zaradi tega, da se enkrat govori o naši vsesvetovni organizaciji. Upirati se Čobalovemu predlogu je povsem napačno. Nihče ne bode križal izvrševalnega odbora, ako ne bode denarja, pa ne pojde nihče v Stuttgart. Ali zakaj naj bi se to zabilo, če bodo sredstva? Ne posnemajmo drugih domačih strank. Politika se ne dela, če se sedi za pečjo. Ako postanemo člani mednarodne organizacije, bodo drugi narodi bolje izpoznali Slovence, o katerih obstanku danes mnogi niti ne vedo, mi pa se bomo od drugih marsikaj naučili. Gledati moramo, da postanemo res politična stranka, ne pa lokalna klika; za to moramo skrbeti v interesu našega delavstva. Čobalov predlog je priporočljiv.

Čobal v kratkem zaključnem govoru zagovarja svoj predlog.

Predsednik naznani, da je prišel ravnokar

sodrug Tucović iz Belega grada kot zastopnik srbske socialne demokracije. (Burni pozdravi).

Tucović: Pot iz Srbije v Trst je dolga in če me je naša stranka poslala na Vaš zbor, vidite iz tega lahko, da nam je bilo mnogo ležeče na tem, da vas pozdravimo in da se seznanimo z Vami. Srbija ni industrialna zemlja in naša stranka je majhna, ali zvesta je socialističnim načelom in ve, da je rešitev proletarijata samo v mednarodni združitvi vseh. V tej združitvi stojite Vi, stojimo mi, posebno blizu si stojimo, a vse premalo se poznamo. A Vi ste bližji zapadu, odkoder prihaja solnce svobode. Seznaniti se hočemo bolje z Vami in začetek naj bode naša udeležba na Vašem zboru, ki ga srčno pozdravljamo. (Glasno ploskanje.)

E. Kristan (srbski): Ko smo povabili srbsko stranko na letošnji zbor, smo hoteli izvršiti svojo socialistično dolžnost. A radostno smo presenečeni, ko nam je dana priložnost, da osebno pozdravimo njenega zastopnika na našem zboru. Sodrug Tucović nam pravi, da je njegova stranka majhna, ali mi vemo, da je čvrsta, ker poznamo udarce, ki jih je pretrpela, ne da bi bila omagala in vidimo, da se razširja njen vpliv dalje in dalje med duhove po deželi. Tudi naša želja je, da se bolje seznanimo, kajti jugoslovansko kulturno edinstvo je nam vitalna potreba, ne pa bleščeča pena kakor našim buržoazijam. In seznanili se bomo, ker nas vežejo proletarski interesi. Veseli smo, da se začneja in s pristnimi prisrčnimi občutki radosti pozdravljamo sodruga, ki nas je obiskal. Zivela bratska srbska socialna demokracija. (Burno ploskanje.)

Preide se k 5. točki:

Socialna demokracija in jugoslovanstvo.

Sodrugi, delavci!

Zahtevajte
po vseh gostilnah,
kavarnah in
brivnicah

„Rdeči Prapor“!

Dopisi.

Trst. (Zavarovalnica proti nezgodam in narodnjaške burze.) Da ustrele naši narodnjaki večkrat kakšnega kozla tudi v tistem revirju, kjer bi morali biti pravzaprav najbolj doma, je že staroznana reč, katera ne spravi nikogar več v čudo. Tudi ni iznenadenje, če prikazujejo tupatam kakšne stvari, ki zadevajo nacionalizem, v luči, ki ne odgovarja resnici. Ali naj se tudi prizna, da povzročijo politični boji večkrat preziranje stalnih mej, na katere bi bilo treba paziti; naj se tudi prizna, da se v gorečnosti bojov lahko seže čez cilj: take burke, kakršne uganjajo včas pri nas v Trstu, so vendar nedopustne. Absolutno nič resnega niso storili tržaški narodnjaki za slovensko ljudstvo; čim bolj se razvija socialna demokracija, čim bolj prihaja v dotiko z doslej oddaljenimi krogi, tem natančneje se opaža to dejstvo. Ali čim je priložnost za kakšno komedijanstvo, jo gotovo porabijo naši nacionalistični junaki. Pred kratkim je objavila starikava «Edinost» notico o seji v zavarovalnici proti nezgodam, ki je našla hitro pot v vse slovenske časopise, kar na slepo prepričajoče tetkine «senzacionalne» vesti. Namen te beleške je bil, zviti narodnjakom lovorjev venec, obenem pa diskreditirati socialne demokrate in prikazati jih zopet enkrat kot narodne izdajalce. Povejmo suho dejstvo: Gospod Pust je prišel na sejo zavarovalnice in je pozdravil navzoče v — nemškem jeziku; govoril je s predsednikom nad pol ure — v nemškem jeziku; ko je predsednik dal prečitati zapisnik v nemškem jeziku in je omenil, da bi bilo težavno, prevajati ga na italijanski in slovenski jezik, je zahteval gospod Pust z — nemškimi besedami, naj se ga prevede na slovenski jezik, češ, da nemškega ne razume! Omeniti pa je še treba, da je predsednik prej vprašal, ali je treba slovenskega tolmača, in takrat je gospod Pust odkimal, češ, da razume nemško. To je komedije prvo dejanje, in zdi se nam, da je to precej hud tobak. Drugi del je sledil v «Edinosti», v kateri se je hotel gospod Pust proslaviti kot naroden heroj. Socialistom pa je podtaknila «Edinost» povsem izlagano trditev, da so glasovali za neko resolucijo proti slovenskemu jeziku, katere pa nihče ni predlagal. Tako se je zgodilo in ljudstvo naj samo presodi, kaj je misliti o takih intrigah, ki so smešne in neslane, ter morejo le kompromitirati Slovence. Zavarovalnica proti nezgodam je gotovo važen zavod, ali njegova važnost ni politična. V takem zavodu nima jezik političnega pomena, temveč je sredstvo za sporazum. Gotovo je, da tudi to ni postranska stvar. Ako bi sedel v zavodu le en član, ki ne razume drugega jezika, kakor slovenskega, bi se moralo zahtevati z vso odločnostjo, da bi bile vse razprave take, da jih lahko razume. Ravno tako bi bilo, ako bi znal kdo samo italijansko. Vsekakor se pa mora gledati v zavodu, ki je namenjen praktičnemu življenju, na praktične potrebe. Ako bi bolj gospod Pust zahteval načelno priznanje enakopravnosti slovenskega jezika, gotovo ne bi bil ugovarjal noben delavski zastopnik. Če pa najprej govori nad uro nemško, potem pa naenkrat izjavi, da ne zna nemško, ne sme zahtevati od resnih ljudi, da bi

podpirali njegove burke. Insinucijo narodnega izdajstva odklanjajo socialisti z vso odločnostjo, gospodu Pustu pa svetujejo, naj se pouči o nalogah zavoda, v katerem hoče igrati ulogo.

Zagorje ob Savi. Dne 8. t. m. je umrl sodrug Jožef Kalandar, čuvaj na kolodvoru južne železnice v Zagorju. Rajni je bil več kakor 10 let član svoje strokovne organizacije, prihajal pa je tudi rad v društvo zagorskih sodrugov, bodisi na političnem ali na družabnem polju. Veseli smo bili, ako je prišel v naše vrste, ker nas je vedno zabaval s svojim humorjem. Omenjene organizacije izgubijo torej svojega zvestega sodruga, ki je leta in leta mnogo žrtvoval in bil prepričan socialist.

Pri tej priložnosti pa se moramo pečati tudi z zdravnikom južne železnice gospodom dr. Homanom v Radečah. Omenjeni gospod postopa že dalje časa z raznimi delavci zagorskega kolodvora, kakor da bi se začeli ljudje šele pri višjih uradnikih. Nezadovoljnost delavstva s tem gospodom obstoji že dalje časa; mi smo vedno molčali z upanjem, da se gospod poboljša, ker pa nič ne pomaga, dovoljemo si vprašanje na ravnateljstvo južne železnice, ali bode mirno gledalo na sledeče postopanje zdravnika Homana. Se ni dolgo časa, kar je postajenačelnik v Zagorju poklical brzojavno zdravnika, ali gospod zdravnik je prišel šele čez kakih 48 ur, iz Zidanega mostu do Zagorja, ko bi lahko prišel v 2 urah, ker ima vedno vlak, dopoldan in popoldan. Okoli 1. t. m. pa sta zbolela rajni Kalandar in Mrvek; postajenačelnik jih je poslal k zdravniku v Radeče, zdravnik pa je smatral za nepotrebno, preiskati rajnega Kalandra; prijel ga je samo za roko in dejal: influenza, torej ni nevarna bolezen. Ravno tako pri Mrviku. Poklical si je pozneje Kalandar dr. Jaklina iz Zagorja, zdravnika okrajne bolniške blagajne, ki je konstatiral, da so se mu čreva unele in da je zelo nevarno, naj se ga takoj pošlje v bolnišnico. Mrvek pa se pusti zdraviti od drugega zdravnika. Omeniti je treba še, da je smrtno bolnega Kalandra g. dr. Homan pustil iz Radeč v Zidani most peš, s tem je zamudil vlak, da je moral več ur biti na mrazu in prišel popolnoma zmučen domu, torej tudi to je vplivalo in je po našem glavni vzrok, da je moral umreti. Gospodje južne železnice, ne bi bil zrel ta gospod, da ga pošljete že v pokoj? Ali vam ne delajo delavci ogromnih dobičkov? In če imate sočutje z vašimi uslužbenci, torej proč z dr. Homanom in poiščite človeka, ki ne bode samo zdravnik, da dobiva honorar, temveč da se bo v resnici potrudil za delavstvo.

Politični odsevi.

Državnozbornske volitve bodo, kakor naznajo zadnja poročila, dne 14. maja, ožje volitve pa 23. maja. Da se razpisuje volitve na podlagi splošne volilne pravice na delavnik, bi bilo naravnost nerazumljivo, ako ne bi bilo ministrskemu predsedniku ime Beck in ne bi bilo znano njegovo klerikalno mišljenje.

Tržaški deželni zbor je sklican na sejo za 23. t. m. Obravnavati ima o novem načrtu volilne reforme. Po tej osnovi voli mesto za-se, okolica pa za-se. V mestu in v okolici naj bi bili po 4 volilni zbori. Ohraniti se hoče torej stare kurije, pa jim pripraviti novo. Vseh poslancev naj bi bilo 57, izmed njih 9 iz okolice.

Deželna zborna za Galicijo in Solnograško sta sklicana na dan 14. svečana, za Češko, Šlezijo, Gorico in Gradiško ter za Predaljsko na dan 18. svečana. Baje bodeta sklicana še deželna zborna za Trst in za Moravsko. Kaj pa bode s kranjskim deželnim zborom?

Češki socialni demokratje so imeli v nedeljo šest velikih shodov v Pragu, kjer so sklenili za slučaj, da ne bi bile volitve v nedeljo, da se ustavi delo na tisti dan v vseh podjetjih.

Hrvatka obstrukcija je končno prenehala vsled posredovanja bana Pejačevića in podbana Nikolića med koalicijo in med Starčevićanci. »Uspeh« pogajanj je ta, da se v adresi ne bode rabilo izraza »srbski narod«, ampak se bode reklo »Hrvatje in Srbi«. Če niso ti političarji otroci! Ali hudobni otroci, ki kradejo ljudstvu dragocen čas zaradi ničvrednih, bedastih kapric.

Rusinski dijaki so imeli dne 7. t. m. velik shod v Lvovu, na katerem so sklenili sledečo resolucijo: 1. V Lvovu naj se ustanovi samostalna rusinsko vseučilišče. 2. Zadnje demonstracije na vseučilišču so bile edino mogoči odgovor na izzivanje akademskih oblasti. 3. Proti aretiranju dijakov se protestira in se označuje to kot dejanje političnega terorizma. 4. Protestira se proti vmešavanju namestnika v kazensko postopanje. 5. Protestira se proti ravnanju poljskih vseučiliščnih profesorjev, ki so opravljali službo policistov.

Nemški kancelar Bülow je pisal zvezd industrialcev: »Omeniti hočem, da boj, ki je za sedaj uspešno končan, ni bil naperjen samo proti socialni demokraciji. Nacionalno meščanstvo je s svojim glasovanjem proti socialni demokraciji obsodilo tudi parlamentarno taktiko, s katero je bila dne 13. decembra manjšina nadglasovana od centruma, s pomočjo socialne demokracije. Zagotovilo, da bode zveza tudi v bodoče podpirala vladu v boju

proti socialni demokraciji, sprejemam rad. Tudi za bodoče zaupam dobrim posledicam vestne in premišljene socialne politike. Upam, da mi ne bode manjkalo zvezne podpore za odstranitev socialnih napak in za oblaženje gospodarskih nasprotij.« Prav zabavno je videti, kako »farbata« drug drugega: Kancelar industrialce, industrialci pa njega.

Papež je baje odklonil ugovore glede najemnine cerkva, ki jih je bil predložil minister Briand. Francoski škofje so se vsled tega obrnili v Rim z vprašanjem, ali smejo ostati veljavni ugovori, ki so jih že sklenili. Papež je odgovoril, naj se jih prekliče. V Rimu bi posili radi napravili iz katoliške cerkve mučenico.

V srbski skupščini je zahteval mladoradikalec Aleksa Nešić pojasnila o govoric, da hoče predložiti vlada osnovo za vpeljavo apanaže za prestolonaslednika. Tega, je dejal, se ne bi smelo sediti sedaj, ko trpi dežela vsled carinske vojne s sosedno monarhijo; rumunski kralj je v takih razmerah sam znižal svojo civilno listo.

Srbsko najvišje vojno sodišče je potrdilo obsodbo prve instance v Kragujevački aferi, v kateri je bilo 35 častnikov in podčastnikov obsojenih na ječo od 1 do 20 let.

Angleški parlament je bil odprt s prestolnim govorom, ki omenja konflikte med poslansko in gosposko zbornico ter pravi, da bode morala vlada rešiti to vprašanje. Kakor znano, je zlasti minister Campbell Bannermann velik nasprotnik gosposke zbornice in ji je večkrat napovedal boj.

Ruska vlada razvija o volitvah za durno poročila, katerim se vidi na prvi pogled, da so zlagana. Naredila bi rada vtis, da zmaga vlada. V resnici je izmed doslej voljenih volilnih mož že velika večina opozicionalna. Med njimi je mnogo socialnih demokratov in socialnih revolucionarjev. V Moskvi so izvoljeni sami opozicionalci, večinoma »kadetje«, v Odesi kadetje in socialisti. Tudi v Peterburgu je uspeh vseskozi opozicionalen. V nekaterih okrajih je vlada razveljavila opozicionalne volitve, kmetje so pa pri drugi volitvi zopet volili svoje kandidate.

Na bivšega ruskega ministra Witteja je bil pripravljen predvčerašnjem atentat, ki je bil samo vsled izvenredno srečnega slučaja preprečen. V žlebu peči so našli takozvan peklenski stroj, ki je bil tako nastavljen, da bi bil moral ob 5. zjutraj eksplodirati. Po naključju se ga je našlo prej. Pri preiskovanju se je našlo še na drugi strani ravno tako nameščen peklenski stroj, na katerem se je pa ustavila ura. Oba peklena stroja sta bila baje tako napolnjena, da bi bila raznesla pol palače, ako bi bila eksplodirala. Prav na tak način kakor v Stolipinovi vili je bil nameravan atentat na palačo politične policije. Po izdajstvu je policija pravčasno izvedela za načrt. Priti je imel kot žandarmerijski častnik preoblečen človek z bombo, ki bi bila njega samega absolutno ubila, obenem pa raznesla vse v okolici.

Volitve.

Volilcem v sodnih okrajih Idrija — Vrhnika, Logatec in Cerknica na znanje! Volilni odbor za ta volilni okraj se je konstituiral v Idriji. Vse zadeve, tikajoče se državnozbornskih volitev, sporočati je nemudoma sodr. Antonu Kristanu v Idriji. Vse informacije v volilnih rečeh kakor tudi v vsakem drugem oziru do skončanja volitev se dobe pri tem sodrugu, kamor je tudi pošiljati doneske za volilsko-okrožni sklad! — Zaupnike se prosi tem potom, naj gredo nemudoma na delo ter poskrbe, da se bode v vsakem kraju vršil v najkrajšem času shod, na katerem se predstavi kandidat sodrug Josip Kopač. Zmaga je gotova, če storimo vsak svojo dolžnost. Volilni odbor.

Iz Idrije. Začeli smo volilno kampanjo! V nedeljo, dne 10. t. m. je bil na ogromno obiskanem shodu v Idriji proglašen začetek volilne borbe s tem, da se je odobril kandidat za naš volilni okraj. Izvrševalni odbor naše okrajne organizacije sporazumno z organiziranimi sodrugi v sodnih okrajih Logatec, Cerknica in Vrhnika je predlagal kandidatom za državnozbornskega poslanca sodruga **J. Kopača**, strokovnega tajnika v Trstu. Strankarski zbor je to kandidaturo odobril — in 10. t. m. so jo odobrili idrijski delavci enoglasno. Socialistično društvo »Naprej!« je na ta dan sklicalo shod, ki je bil obiskan od 600—700 volilcev. Sodrug A. Kristan je kratko obrazložil namen shoda ter predstavil kandidata sodruga Josipa Kopača, ki je burno pozdravljen povzel za besedo ter v lepem govoru pojasnil smisel njegove kandidature. Dejal je med drugim: padel je krivični parlament privilegijev, splošna in enaka pravica je zmagala, ljudstvo je dobilo pravico — na ljudstvu samem bo sedaj, kakšen bo nov parlament. Predstavljam se kot kandidat za okraj Idrija, Logatec, Cerknica, Vrhnika. Socialist sem — socialist ostanem. Program socialno-demokratske stranke je moj program. Dolgih 15 let se bojujem za delavsko ljudstvo — poznate me, lahko me sodite. Nato je razlagal razmerje med delavcem in kmetom, med delavcem in obrtnikom, med delavcem in inteligentom — v krasnih besedah je naslikal bedo učitelja in — vzvišeni njegov poklic. Kazal je uspehe

organizacij v vsakem pogledu ter pozival navzoče na skupno delo za skupne cilje. — Ko je sodrug **J. Kopač** končal svoj zelo zanimivi govor, vprašal je sodrug A. Kristan zborovalce: ali potrdijo sodruga Josipa Kopača za kandidata? Vsi so dvignili roke in zaklicali: smo, zadovoljni smo z Josipom Kopačem — sodrug Kopač je naš kandidat, sodruga **Kopača** bomo izvolili! Ko je sodrug A. Kristan vprašal, ali je kdo drugega mnenja — se izmed 600—700 zborovalcev nihče ni oglasil in nihče ni dvignil roke. Govorili so še sodrugi Ivan Stravs, Ivan Kokalj in Tomaž Filipič, ki so vsi priporočali zborovalcem: naj sedaj pridno agitirajo po idrijski okolici za sodruga Kopača, kajti gotovo je, da če bomo vsi napravili svojo dolžnost, potem bo gotovo sodrug **J. Kopač** prodril. Zborovalci so burno pritrdjevali in zagotavljali, da bodo storili vse, da v okraju Idrija, Logatec, Vrhnika, Cerknica prodre kandidat socialno-demokratske stranke.

Sodrugi, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne, kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agitujte „Rdeči Prapor“! povsod za

Domače stvari.

Vse organizacije in zaupniki, ki so prejeli »Žepne koledarje« v kolportajo in niso do zdaj obračunali se prosi, da do 28. svečana obračunajo in ostale koledarje do takrat tudi nazaj pošljejo na sodr. Miha Čobala v Zagorju ob Savi.

Izvrstne informacije ima včas »Slovenec«. V pondeljek je poročal o dobro obiskanem socialno-demokratskem shodu pri »Pečarju«, na katerem je Etbin Kristan govoril o papežu, o cerkvenem premoženju, o popih i. t. d., pa sprašuje, zakaj ni govoril ničesar o Rotsildovem premoženju. Radovednost nas je gnala, pa smo tudi vprašali Kristana, zakaj ni povedal ničesar o tem vsekakor zanimivem predmetu. No, Kristan pravi, da ni mogel. Čuden socialist, smo si mislili, pa smo nadaljevali svojo interpelacijo, zakaj da ni mogel. »Ker me ni bilo na shodu,« se odreže mož — in mi smo bili blamirani. Ker to ni ravno prijetno in ne želimo, da se nam zgodi še kdaj, prosimo »Slovenca«, naj prihodnjič poroča bolj zanesljivo, da se ne bodo ljudje smejali, če rečemo »to in to je bilo v »Slovencu«.

»Štajerčeva« stranka je najnovejša politična organizacija na Štajerskem. Konstituirala se je koncem januarja v Ptuj. S svojim protiklerikalnim pisanjem se je »Štajerc« nedvomno zelo razširil, na kar smo opozarjali že lani. Pojasnili smo tudi razloge, zakaj se je tako zgodilo. Vedno se je trdilo, da je ves slovenski narod »veren«, kar naj bi nadomeščalo besedo »klerikalen«; vsa slovenska politika in propaganda je bila klerikalna in — kdor ni hotel trobiti v klerikalni rog, je odskočil v tabor »Štajerca«. Saj je ravno tako na Korškem. Ali še drug razlog obstoji in ne sme se ga prezirati. Dosti je Slovencev, ki so Slovenci, ali ne šovinisti; gabi se jim tista vrsta kričavega in solzavega nacionalizma, ki je pri nas posebno priljubljena. To je znal »Štajerc« jako spretno porabiti. Pisal je neprenehoma o miru z »nemškim sosedom« in to je ugajalo ljudem. Seveda je cela Štajerčeva politika jezuitska. Kar pride iz Orničevega tabora, ne more biti odkritosrčno. Kadar piše »Štajerc« o narodnem miru, misli na nezaprečeno germanizacijo in njegova glavna naloga je pravzaprav, pomagati ptujskim in sploh spodnještajerskim nemškim trgovcem do dobre kupčije. »Kšeft« je njegovo geslo. Toda to je znal s spretno pisavo prav dobro zakriti; to je bilo tem lažje, ker je bil res dolgo, dolgo edini v slovenskem jeziku napredno pisani list na Štajerskem. In če ima danes res mnogo pristašev, ni to toliko njegova zasluga, kolikor greh štajerske »sloge«, štajerskega »narodnjastva«.

»Slovenska Matica«, prvo spušsko literarno podjetje, ki bi nam moralo ne le nadomeščati akademije drugih narodov, je reče lani vsled odstopa gospoda Laha mesto tajnika. Zahtevalo se je od proslincev vsestransko knjižni, bi izobrazbo, kar se nam je zdelo seveda popolnoma umevno; od tajnika »Matic« je pač zahtevati tudi drugačnih opravil, kakor sprejemati in pisati pisma, pa jih morda ekshibirati. Veselili smo se v srcu in mnogo se jih je veselilo z nami, kajti splošno se je sadilo, da bode sedaj vsaj enemu pisatelju mogoče, otresti se najhujših materialnih oskrib, ki ubijajo v pravem pomenu besede najboljše talente pri nas. 1800 kron plače na leto bi zadostovalo marsikateremu nadarjenemu pisatelju, da bi pozabil na golo kako dolgolet in korist bi imel ves narod, ki bi užival sadove njegovega rešenega dela. Res se je oglasilo več literatov, med njimi taki, katerim priznava vsa kritika visoko veljavo in — ki trpe skrajno pomanjkanje. Ali naša »Matica« argumentira po svoje. Menda se držijo še vedno piskave modrosti, da »plenus venter non studet libenter« pa je dala tajniško mesto gospodu Fr. Podkrajšku, postajenačelniku v pokoju, ki ima s slovensko literaturo po priliki

toliko zveze, kakor tisti vse časti vredni mož, ki vozi pakete našega lista s kolodvora v upravnistvo. Saj nič ne dé, da strada najboljši slovenski lirčar dalje. Pospeševanje slovenske književnosti menda ni poklic «Slovenske Matice».

V okraju Brežice—Sevnica—Laški trg kandidira neki baron Alfred Moscon, ki hoče baje varovati interese posestnih slojev. Delavci gotovo ne pričakujejo od njega varstva svojih interesov.

Raznoterosti.

Plazovi. Pri Gornjem Tiliachu na Tirolskem se je udril dne 29. januarja velik plaz, ki je pomlil vsespolno mladega drevja ter je neko kočo kam odnesel, železnisko progo pa je zasul. — Dne 31. januarja se je plaz udril v Ahorn-Klansenu pri Wallseeju. Dve kmetiji je popolnoma odnesel. Deset ljudi je izgubilo življenje. Uničenih je 44 komadov goveje živine. Škodo se ceni na več kakor 200.000 K.

V vlaku zmrznil. Na Francoskem je bil začetkom meseca tak mraz, da je dne 8. t. m. neki trgovec v brzovlaku Pariz—Balfort zmrznil.

Ruski atentati. V Pensi je bil gubernator Aleksandrovskij dne 7. t. m., ko je zapustil gledališče, ustreljen. Pomočnik policajnega načelnika je hotel streljati na morilca, a ta je izprožil drugič in ga je ubil. Potem je zbežal v gledališče. Tu ga je hotel ravnatelj prijeti; tudi na njega je streljal, a mesto njega zadel je nekega policaja. Potem je še težko ranil režiserja, ki ga je hotel pograbit. Zbežal je v žensko garderobo, odtod je našel pot v podstrešje in tam so ga našli pozneje težko ranjenega od lastnega samokresa. Pripeljali so ga v bolnico, kjer je umrl. Kroglje so bile zastrupljene s cinkalijem.

Na ameriški križarki «Pemeto» so se spuntali mornarji. Ubili so enega častnika, več drugih so ranili.

Iz stranke.

Državnozbornske kandidature. Na podlagi sklepa zadnjega strankinega zbora proglašajo izvrševalni odbor kot centralni volilni odbor jugoslovanske socialno-demokratske stranke sledeče kandidature:

a) Na Kranjskem:

1. volilni okraj: Mesto Ljubljana: Sodrugi Ethin Kristan, pisatelj v Ljubljani.
2. volilni okraj: Ljubljanska okolica: Sodrugi Josip Petrič, namestnik strojevodje c. kr. državnih železnic v Ljubljani.
3. volilni okraj: Radovljica, Kranjska gora, Tržič: Sodrugi Josip Kopač, delavski tajnik v Trstu.
6. volilni okraj: Vrhnika, Logatec, Idrija, Cirknica: Sodrugi Josip Kopač, delavski tajnik v Trstu.
8. volilni okraj: Litija, Višnja gora, Radeče: Sodrugi Ivan Cankar, pisatelj na Dunaju.

b) Na Štajerskem:

27. volilni okraj: Celje in Vransko: Sodrugi Vinko Vidmar, blagajniški uradnik v Gradcu.
29. volilni okraj: Brežice, Sevnica, Laško: Sodrugi Miha Čobal, vodja konsum. društva v Zagorju ob Savi.
30. volilni okraj: Marenberg, Šoštanj, Slovenji Gradec, Gornji Grad: Sodrugi Vinko Vidmar, blagajniški uradnik v Gradcu.

c) Goriško:

2. volilni okraj: Goriška okolica: Sodrugi Fran Milost, časnikar v Gorici.
3. volilni okraj: Ajdovščina, Komen, Sežana: Sodrugi Vinko Kermelj, uradnik pekovske bolniške blagajne v Trstu.

č) Trst:

5. volilni okraj: Zunanja okolica: Sodrugi Anton Jernejčič, uslužbenec c. kr. glavnih skladišč v Trstu.

d) Koroško:

3. volilni okraj: Borovlje, Dobrlavas, Železna Kapla, Bovec: Sodrugi Ethin Kristan, pisatelj v Ljubljani.

Izvrševni odbor, ki je bil izvoljen na zadnjem strankinjem zboru, se je naslednje konstituiral: Načelnik Etna Kristan, tajnik Ivan Mlinar, odborniki Miha Čobal, Ivan Kočmur, Josip Petrič. Blagajniške opravke je odbor poveril sodrugu Bartlu.

Tiskovna zadruga. V smislu sklepa strankinega zbora je izvrševalni odbor naročil pravila na podlagi zadrugnega zakona. Čim bodo izdelana, se jih vložijo, da more zadruga čim prej stopiti v življenje.

Sodrugi, ki so ali pa še bodo te dni prejeli vabila, ljubljanski okrajni odbor naproša, da se jim zanesljivo odzovejo. Ako bi kak zaupnik, bodisi iz Ljubljane ali okolice, pomotoma ne dobili vabila, naj se zgleda v upravnistvu «Rdečega Prapora», ki je ob delavskih odprtih od 6. do 7. ure zvečer. Ravnotam se dajo tudi vsa zadeva pojasniti.

Agitacijski odbor za provizorični dnevnik pozivlje vse ljubljanske sodrugi, ki so prejeli bloke za nabiranje naročnikov, da se tekom prihodnjega tedna zanesljivo zglase v upravnistvu «Rdečega

Prapora», ob delavskih od 6. do 7. ure zvečer, v nedeljo pa od 10. do 11. ure dopoldan, ter prineso bloke s seboj. Organizacije in zaupniki, — tudi zunanji — ki žele novih blokov in znamk, dobe iste ravnotam ob navedenih urah. Denar prejema in izpostavlja pobotnice je upravičen le blagajnik okrajnega odbora Fran Bartl.

Socialni pregled.

Trsti. (Nova zmaga organiziranega delavstva.) Tržaško organizirano delavstvo je doseglo zopet velik uspeh, ki se je pokazal v ponedeljek, 11. t. m. Tega dne je bil v gledališču Fenice shod, katerega se je udeležilo nad 2000 delavcev, večina iz Lloydovega arzenala ter iz drugih organizacij. Poročalo se je o pogodbi, sklenjeni izmed tržaškega strokovnega tajništva na eni in Lloydove organizacije na drugi strani. Pogodba obsega sledeče določbe:

«Delavcem, ki imajo doslej 2 kroni dnevne plače, se jo zviša za 30 vinarjev, tistim, ki imajo nad 2 kroni, pa za 40 vinarjev na dan. S tem poviskom se ne prepreči izboljšanje mezd za tiste delavce, ki zaslužijo več vsled posebne pridnosti. Administracija se obveže, da bode jemala vse delavce, kar jih bo potrebovala v bližnjem času ali pa pozneje, od strokovnih organizacij, ki ustanove v ta namen posebno posredovalnico dela.

Ves prihranjeni materialni dobiček pripada delavcem tistega oddelka, ki so ga prihranili. (Doselej je pripadal ves dobiček nekaterim nadzorovalcem.)

Administracija se obveže, da izplača delavcem od vsakega parnika, ki se ga spusti v morje, povprečno po eno krono za vsako tono.

Ta pogodba stopi v veljavo dne 10. svečana 1907 in velja do 10. svečana 1910.; ako je ne odpove ena ali druga stranka 6 mesecev pred končnim rokom, velja molče zopet za prihodnje leto.»

Glavni pomen zmage je ta, da je administracija priznala organizacijo, k čemur je pomagala zlasti solidarnost vseh tržaških organizacij, katero so izjavile v najkritičnejšem času gibanja.

Strokovni pregled.

Ljubljanski mizarji, pozor! Odbor ljubljanske skupine «Zveze lesnih delavcev avstrijskih» naznanja, da je sklican letošnji celoletni občni zbor na nedeljo, dne 24. svečana t. l. ob 9. uri dopoldan v salon gostilne «pri levu» na Marije Terezije cesti. Poziva se vse člane, naj se polnoštevilno udeležijo občnega zbora.

Iz Idrije. Občni zbor «Občnega konsumnega društva v Idriji» se je izvršil v prav lepem redu 10. t. m. popoldne. Iz poročila ravnatelja, sodr. A. Kristana je posneti: Splošnega prometa je imelo občno konsumno društvo v letu 1906. — pol milijona enoinpetdesettisoč šeststosedemindvajset kron 10 vin. Blago samo pa se je prodalo za 201.101 krono 09 vin. Čistega dobička se je napravilo 10.260 kron. Razdelilo se je 5% dividenda. — Občno konsumno društvo v Idriji ima 125.251 kron premoženja, ki sestoji iz petih hiš, valjčnega mline, posestva Podroteje ter blagovne zaloge. Rezervni fond znaša že 11.000 kron, društveni fond okrog 22.000 kron, obli-gacijski pa 11.500 kron. V zadnjih treh letih se je splošni promet pomnožil za 214.000 kron. «Občno kons. društvo vstopuje sedaj petnajst poslovnih oseb. — Občni zbor je odobril vse predloge predstojništva, izvolil zopet v predstojništvo dosedanje funkcionarje ter v nadzorstvo sodruge Kosa Antona, Kobala Franca in Guzelja Franca. — «Prva idrijska čipkarska zadruga» je pa imela v l. 1906. okrog 85.000 kron prometa! — Na občnem zboru «Občnega konsumnega društva» je tudi prav lep govor govoril sodrugi Josip Kopač, kandidat naš za državnozbornski mandat okraja Idrija—Cerknica—Logatec—Vrhnika.

Društvene vesti.

Društvo «Ljudski oder» v Trstu priredi v sredo 20. t. m. v veliki dvorani delavskega doma, ulica Boschetto 5, javno predavanje. Naslov predavanju je: «Alkoholizem, veliko socialno zlo». Predaval bode g. dr. Just Pertot. Začetek ob 8. uri zvečer; vstopnina 20 vinarjev za osebo.

Delavci! Somišljeniki! Udeležite se tega predavanja v velikem številu in podpirajte tako naše kulturno delo. Alkoholizem, ki je zlasti pri nas strašljivo razširjen, je socialna bolezen, katero je treba pobijati z vsemi močmi. Nemogoče, neverjetne pojme se je zaneslo med naše ljudstvo o pijlačah. Pripisovalo se jim je naravnost čudotvorne moči, dočim je njih upliv v resnici uničujoč. Težko je preceniti, koliko sreče je izpodkopal, koliko moči je ubil, kako je zastrupil alkoholizem naše družabno življenje! Samo znanost mora govoriti o posledicah alkoholnega užitka in znanstveno bode gospod predavatelj razložil, kako deluje alkohol in kako se nam je ravnati. Pridite torej v čim obilnejšem številu!

Shodi.

V nedeljo 17. t. m. se vrši v Idriji dopoldne v prostorih rud. društva javni društveni shod socialističnega društva «Naprej-a» z dnevnim redom: Predavanje o volilno-obrambnem zakonu. Zeleti je, da se tega shoda vsi volilci udeležijo.

V Idriji se vrši popoldne 17. t. m. javni shod socialističnega društva «Naprej!» z dnevnim redom: 1. Razgovor o računih Občnega kons. društva za leto 1906 in 2. O državnozbornskih volitvah. Začetek ob pol 3. uri pop.

Borovnica. V nedeljo, 17. t. m. ob 3. uri pop. je v gostilniških prostorih gospoda Ivana Petriča javen ljudski shod. Dnevni red: Državnozbornske volitve in njih pomen. Volilci! Udeležite se vsi tega shoda, na katerem se zmenimo tudi o kandidaturi za bodoči državni zbor.

Najnovejše vesti.

Dunaj, 15. februarja. Jutrišnji uradni list objavi razpis državnozbornskih volitev.

Praga, 13. februarja. Justično ministrstvo je naložilo državnim pravdnistvom, naj začno odnosno dokončajo sodnijsko postopanje proti tistim bivšim državnozbornskim poslancem, ki niso člani kakšnega deželnega zbora, pa so obdolženi kakšnega kaznjivega dejanja. Med temi poslanci je tudi grof Sternberg, ki je sedaj v Švici. Bivši poslanec Fresl, ki je obdolžen žaljenja veličanstva, je bil že zaslišan.

Praga, 13. februarja. «Narodni listy» nastopajo proti kandidaturi ministrskega predsednika barona Becka v notranjem mestu Dunaja in pravijo, da bi moral kot poslanec tega okraja zastopati voljo svojih volilcev, ki so pripadali doslej vedno staro-liberalni stranki. Kot enostavni nemški poslanec bi prišel v nasprotje s svojo ministrsko nalogo in bi bilo njegovo stališče pri reševanju narodnega vprašanja do skrajnosti otežčano.

Dunaj, 13. februarja. Zdravstveno stanje župana dr. Luegerja je zelo resno. Ne uživa skoraj ničesar in ne preneha ga lovi spanec. Danes so poklicali k njemu profesorja dr. Neuserja, ki naj po želji mestnega sveta s svojim asistentom prevzame zdravniško oskrbo Luegerja.

Dunaj, 13. februarja. Deželni zbori za Štajersko, Moravsko in Trst so sklicani na 25. t. m.

Budimpešta, 13. februarja. Policija je zaprla uradnika državnega računskega dvora, Hajdu, ki je obdolžen, da je ukradel razne tajne spise ter jih izročil poslancu Zoltanu Lengyelu, ki jih je dal fotografirati. Hajdu je priznal. Spisi se odnašajo baje na svote, s katerimi je Fejervaryjevo ministrstvo podkupovalo časopise.

Sofija, 13. svečana. Vlada, ki je ves čas zahtevala, da se morajo stavkujoči železničarji brezpogojno podložiti, pa je upala, uničiti njih upor s tem, da je poklicala vojne obveznike na orožne vaje, je vstopila z železničarji v obravnavo, ker so pritožbe industrialcev in trgovcev zaradi pretrganega železniškega prometa čimdalje glasnejše.

Bachmut (južna Rusija), 13. svečana. V pre-mogokopu Petromarijev je nastal požar, vsled katerega je poginilo mnogo ljudi. Štirideset mrličev so že spravili na dan.

Iz Novega Yorka brzojavljajo: Med Black Islandom in Rhode Islandom je trčil parnik «Larch-mout» ob tovorno ladjo in se je potopil. Na parniku je bilo 150 do 200 potnikov. Bati se je, da jih je mnogo prišlo ob življenje. Kar jih ni utonilo, jih je zmrznilo vsled silnega mraza. Baje jih je samo 8 rešenih.

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladke kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner«?

Ker se vam sicer utegne primeriti, da do-bite manj vreden pos-nemek brez vsehrvlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

**Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava**

Ima spričo posebnega na-čina svojega proizvajanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milo-stiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v za-prtih izvornih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova slad-na kava« in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Agitacijski sklad;

Delenda est Carthago 100 K.

Listek.

Hans Kirchsteiger:

Pod spovednim pečatom.

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil E. Kristan.
Dalje.

Po zraku niso vihrale ponosne zastave, ali Bog je gotovo z veseljem gledal iz nebes na to kopico bede. Sveti novčiči, ki so jih reveži nabrali med seboj, da so mogli plačati vozni listek za Lenko, so veljali njemu gotovo več nego milijoni, ki jih je nabral škof za kakšno cerkev srca Jezusovega.

Roke štirinajstih starih, potrlih siromakov ne bi bile spravile odhajajoče tovarišice v železniški voz; ali dva čvrsta sprevodnika sta jo lahko in prijetno dvignila. In bila sta dva cerkvi sovražna socialna demokrata, ki sta vzela od cerkve zavrženo nekdanjo župnikovo kuharico pod svoje okrilje.

Žalostna, kakor da se vrača od pogreba, je lezla mala družba zopet na hrib. „Vidite, župnik je vedno dejal, da se vidimo zopet v nebesih. In našo Lenko najdemo gotovo tam. Ako ona ne pride tja, tedaj tudi nobenega duhovnika ne bode gor.“ S temi besedami je tolažila slepa Cenka svojo sušičavo spremeljevalko.

To posebno hvato je gotovo največ povzročila košara, v kateri je Lenka prej dan na dan prinašala jedila iz župnišča v ubožnico.

Mlinar je kupil sicer za svojega duhovnega gospoda sina vso opravo župnišča prav poceni; ali to košaro je gotovo popolnoma prezrl. V ubožnici je pač nihče več ni videl.

Lenka še ni bila na cilju, kjer jo je imela župnikova sestra ljubeznivo sprejeti, ko je že došlo v škofovo konzistorialno pisarno obširno pismo gospojinskega župniškega urada. Preponižno je poročalo, da je srečno odstranjena oseba, ki je povzročila v župniji toliko nesreče in koliko se je trudil preponižno podpisani župni provizor, da je še vedno nepokorna občina izvršila pravični ukaz prečastitega škofovega konzistorija. Ali z božjo pomočjo upa provizor, da pridobi še v dobi svoje provizure zapeljano občino s previdnostjo in resnostjo, največ pa z dobrim primerom, za koristi svete cerkve, da se tedaj lahko umakne vrednejšemu nasledniku.

Kmalu je prišlo več starejših duhovnikov v Gospojno, da bi si ogledali župnijo, preden prosijo za njo. Vsem je ugajalo lepo župnišče in vzorno gospodarstvo. Skoraj vse pa je zastrašila ogromna svota, katero je zahteval mlinar kot lastnik za fundus. Tirjal je več kakor trikrat toliko, kolikor je bil plačal za vse.

Tako je postalo že mnogo tekmecev prečastitega gospoda sina neškodljivih; in če bi vendar kdo drugi dobil župnijo, bi imel mlinar vendar osem do deset tisoč forintov dobička.

Toda gospod provizor se je naredil v škofovih očeh že sam vreden te župnije. Skoraj po ves dan je sedel pri pisalni mizi in je tam izvrševal dušno pastirstvo. Utegnil se je celo močno razjeziti, če so ga poklicali k bolniku, da bi mu dal zadnje pomazanje. S tem je izgubil celo uro, ki bi jo lahko vse bolj posvetil cerkvi. Storil je pa res velikanske reči. Vsak teden je poslal najmanj po tri uvodne članke za škofovski dnevnik kot „poštne prosto versko stvar“ uredništvu. Storil je tako, kakor drugi, da

prihrani poštnino, pa tudi zato, da izpozna škof tembolje provizorjevo dušno gorečnost. Poročal je o vsem, kar se je zgodilo v okolici svoje oblasti, in če je bila vpletena marsikakšna fina denunciacija njegovih zapornih sobratov, ga ni pekla vest. Tako so delali vsi, ki so hoteli „priti naprej“; pri škofu, ki je hotel vedeti vse, pač ni šlo drugače.

Ob času velikonočnih izpovedij je povabil celo štiri jezuite na lastne stroške, da so imeli cel teden mision v Gospojni. To je bilo velikansko, kaj takega ni storil še noben provizor.

Skoraj vsako nedeljo je bilo žrtvovanje in cerkovnik je hodil z mošnjičkom okrog, da se je moglo pošiljati vsak teden prečastitemu ordinariatu doneske za raznovrstne „cerkvene svate“.

Katoliški društveni shodi so sledili drug drugemu in na vsakem je nastopil kot navdušen govornik za pravico in svobodo preganjane cerkve, kar so družega dne točno poročali klerikalni časopisi.

Že je bil rok za prošnje za izpraznjeno gospojinsko župnijo skoraj potekel in ponižni provizor še ni vposlal svoje prošnje. Bilo bi vendar nevarno, ako bi se bil silil v ospredje. Njegovi mladi tovariši v konzistorialni pisarni so mu naznanili, seveda pod pečatom tajnosti, točno vsakega prosilca. Med njimi so bili stari, častitljivi župniki, ki so živeli po desetletja v revščini in pomanjkanju po oddaljenih, skritih župnijah kot zvesti Kristovi slugi. Oni so delali požrtvovalno in trpeli, o čemur seveda katoliško časopisje ni znalo poročati ničesar. Saj stari možje v službah uboze ljudstva niso sodružniki cerkvenega časopisja.

Pri vsaki priložnosti je pravil gospod Avguštin Gros, da je vse premlad in premalo izkušen, da ni vreden župnije. Ta cenena skromnost se mu je lepo podajala; s svojim očetom se je bil pa že davno zmenil za ves lepi načrt.

Topot je posegel mlinar tako globoko v svoj žep, kakor sicer le v žitne vreče kmetov. Pet desetakov je dal marljivemu občinskemu slugu, poleg pa spis, ki ga je moral prepisati, potem pa nabrati nanj podpise po celi občini.

Bila je prošnja škofu, s katero je cela občina prosila na kolenih, naj se namesti prečastitega gospoda provizorja Grosa za župnika. Hvalilo se je seveda na vso moč njega, še bolj pa škofa, ki imenuje gotovo le najzvestejšega in najboljšega slugo cerkve za župnika. Spretno je bila vpletena tudi tožba nad provizorjem, tožba namreč, da ga vse prošnje cele občine niso mogle omehčati, temveč je izjavil, da bi sprejel župnijo le tedaj, ako bi mu ukazal božji namestnik.

Poskrbljeno je bilo tudi za nekoliko primernih napak, da se ne bi mogel poroditi sum, da je provizor sam sestavil pismo.

Občinski sluga je pošteno zaslužil svojih petdeset forintov, ne le zato, ker je tekal neznansko pridno po celi občini od hiše do hiše in v kratkih dneh nabral sto in sto podpisov. Tu je dejal, da se gre za davčni popust, tam zopet, da je prošnja za ljubega starega župnika. Čital ni spisa nihče, podpisal ga je vsakdo. Po preteku nekaterih ur je bilo dovolj, zahtevati podpis, ko je že toliko drugih podpisalo. Končno je pritisnil še občinski pečat, ki je ležal v pisarni, na prošnjo in je dobil zato še posebe forint.

Samo enega imena ni bilo na pismu; mlinarjevega namreč.

V strahu je čakal provizor na uspeh tega spisa. Ako se le ne posreči njegov načrt? Ako mu škof ne naloži, naj prosi za župnijo? Komaj je pričakoval prihod pošte. Vselej je bil že četrte ure prej na pošti; ali pričakovanega službenega pisma ni bilo. Čutil se je že kar nezmožnega, da bi spisal kak uvodni članek.

Res je potekel rok za vložitev prošnje, ne da bi bilo prišlo škofovo vabilo, naj se provizor udeleži tekmovanja.

To je torej plača za njegovo zvesto cerkveno mišljenje? Sedaj naj se gre pa še škof solit, ali naj stori, kar hoče. Oče je zmerjal škofa kakor Turek. Petdeset forintov — še enoinpetdeset jih je bilo pravzaprav — je bilo izgubljenih, kakor da jih je vrgel v potok. Najzanimnejši fantalini so vendar-le popje! Najrajši bi bil kar sam razrušil svojo politično čitalnico.

Prečastiti sin se je najprej umiril. Ako ni bilo sreče z župnijo v Gospojni, se mora pač truditi, da doseže drugače svoj cilj. Morda mu je določil Bog še boljšo župnijo. Saj je še mlad in lahko še počaka; zato mora ostati pri škofu na toplem. Marsikateri duhovnik si je pokvaril z nepremišljeno jezo zaradi takega zapostavljanja celo bodočnost. On pa je pri jezuitih ne le študiral, ampak se je tudi naučil kaj.

Ponižno pismo škofu je imelo kljub čudnemu slogu nepričakovan uspeh. Izrekel je v njem svoje obžalovanje nad nekim spisom, ki ga je menda odposlala gospojinska občina brez njegovega znanja; kratkovidni ljudje, ki jih je zapeljal prejšnji župnik, so se drznili, vmešavati se pri nameščenju župnika v posic, s svetim duhom navdanega višjega pastirja. Tako je prišla svoboda svete cerkve v nevarnost, čeludi se ljudje niso zavedali greha, ki so ga storili. Končno je prosil preponižno odpuščanja za grešnike.

Dva dni pozneje je dobil provizor od škofa nalog s poukazom na kanonično poslušnost, naj prosi za župnijo. Da pa ne bode prošnja nasprotovala cerkvenim predpisom, naj napiše za deset dni starejši datum.

Sedaj je bila radost in veselje v župnišču in v mlinu. V očetovo srce se sicer še ni vrnila ljubezen do škofa, tem večje pa je bilo njegovo spoštovanje modrosti in previdnosti duhovnega gospoda sina.

Toda ne. Modrejši je vendar on, praktični oče, ki je svojčas izročil sina jezuitom v izobrazbo.

XXVI.

Z blagim dihom je odpihnila pomlad ledeno skorjo z malega okna, izza katerega je sedel nekdanji župnik Hercog v samostanski celici. Slišal je že žgolenje ptičkov o svobodi iz samostanskega vrta; sam pa je bil še vedno jetnik. Kakor takrat, ko je prvič pogledal skozi to okno, je plaval dim iz tovarniškega dimnika liki črn komet čez jasno nebo; sam pa je sedel nepremično na svojem ležišču. Velikonočni dnevi so mu bili tako malo sveti, kakor božični. Vedel je le še, da se menjata dan in noč; ali kdaj mine teden ali mesec, tega ni mogel več razločevati v svoji obupni samoti.

Ako ne bi mislil na lepe gore, ako se ne bi spominjal na preteklost, ki jo je pozlačevalo povračanje misli, bi bil moral verjeti, da je tukaj zaprt vso večnost.

Dalje prih.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

2 52-24

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah.

Telefon št. 187.

Zaloga v Spodnji Šiški.

Telefon št. 187.

**Zaveden delavec
in
prijatelj delavstva
ne pije
Koslerjevega piva!**

Vabilo

na

redni občni zbor

Občnega konsumnega društva
(vpisana zadruga z omejenim poročtvom)

ki bo

v nedeljo, dne 24. t. m.

ob 2. uri popoldan

v gostilni

gospoda Klemenčiča v Trbovljah.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika.
2. Računsko poročilo.
3. Poročilo nadzornišva.
4. Sklepanje o dobičku in izgubi.
5. Volitev predstojništva.
6. Razno.

2-1

Vstop je dovoljen samo članom.

Trbovlje, dne 11. svečana 1907.

Za nadzorništvo:

Zaman Martin
zapisnikar.

Šlaher Janez
predsednik.

Volilnookrožna konferenca za Goriško.

Glede na važnost bližajočih se državnoborskih volitev sklicuje

politični odbor goriški

svojo

prvo volilno okrožno konferenco

katera zboruje

v nedeljo, 17. februarja t. l.

v gostilni gosp. Alojzija Mozetiča, Tržaška cesta

z naslednjim

Dnevnim redom:

1. Poročilo o strankinem zboru.
2. Strankino tajništvo.
3. Politična organizacija.
4. Volilni odbori.
5. Strankino glasilo.
6. Slučajnosti.

Začetek ob 9. uri dopoldne.

V zmislu statuta jugoslovanske socialno-demokratske stranke imajo vse lokalne ali krajevne organizacije treh slovenskih volilnih okrajev na Goriškem naznaniti svoje zaupnike takoj volilno-okrožni organizaciji, in sicer sodrugu

Matiji Bitezniak

Via Ascoli št. 10.

V krajih, kjer še ni zaupnikov, naj se volijo.

V Gorici, dne 5. februarja 1907.

**Odbor volilnookrožne
organizacije na Goriškem.**

Sodrug! Somišljeniki!

Odbor ljubljanske okrajne organizacije sklicuje na **nedeljo, 17. februarja, 10. uro dopoldan**

ljudski shod

v dvorano „Mestnega doma“.

Dnevni red:

1. Državnoborske volitve.
2. Kandidatura za Ljubljano in okolico.

Sodrug! in somišljeniki!

Vlada namerava zavleči volitve do majnika, tako da bi ostala država več kakor četrta leta sploh brez parlamentarnega zastopstva. Toda oddaljeni termin ne sme motiti nikogar. Volilni uspeh more biti samo posledica dela; zanašati se ni na hipno razpoloženje volilcev, temveč na dobro organizacijo. Treba je torej porabiti čas, ki je še na razpolago, za najmarljivejše delo, o katerem ima odločevati shod, ki ga sklicujemo. Vabimo Vas torej, da se ga udeležite polnoštevilno.

Odbor okrajne organizacije.

Vabilo

na

redni občni zbor

**občnega konsumnega društva
v Zagorju**

ki bo

v nedeljo, 24. svečana
ob 3. uri popoldne

v dvorani gospoda R. Mihelčiča v Zagorju.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Računsko poročilo.
3. Poročilo nadzornišva.
4. Sklepanje o čistem dobičku.
5. Predlogi in interpelacije.

Vstop je dovoljen samo članom.

Za nadzorništvo:

Jakob Saiko.

Tom. Maček.

Oglase

za vse

časnike in koledarje sveta

preskrbi najbolje in najceneje
ekspedicija oglasov

EDVARD BRAUN

Dunaj, I. Rotenturmstrasse 9.

Časniški in koledarski katalog in-
rentom zastoj in poštne prosto.

Poskusite
in priporočite
= izdelke =
Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

AUSTRO-AMERICANA

TRIEST NEW-YORK

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljive potovali naj se obrnejo
na
Simona Kmetelka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Delavskim društvom do-
bavlja najceneje: Predmete za ša-
ljive bazare in srečolove kakor
tudi vse **predpusne predmete**,
koriandoli, serpentine, gumane
številke za knjižnice, kuverte,
papirne čepice, girlande, karte za
šaljivo pošto, kotilonske rede,
slavnostna in odbojniška zna-
menja. 6 15-14

VUNIBALD PLANN
[Dunaj, VI., Wallgasse 19, (nächst Rajmundtheater)]

Postavno zavarovano!

Thierryev balzam
le z zeleno znamko nune. — 12 malih
ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 ve-
lika specialna steklenica s patentnim
zaklepom 5 K. 4 52-3

Thierryevo centifolijino mazilo
proti vsem, še tako starim ranam,
vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka
K 3-60. Razpošilja se le proti po-
vzetju ali za poslani denar.
Te dve domači zdravili sta po-
vsod znani in še od nekdaj sloveči.
Naročila se naj naslovijo na:
Lekarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogaški Slatini.
Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih
pisem zastoj in franko.

Delavski koledar za leto 1907
velja 72 h, v usnje vezan 1-30 K,
po pošti 10 h več.

Izšla je v založbi časopisa «Naprej» v
Idriji I. knjiga

Pod spovednim pečatom

katero je spisal bivši katoliški kapelan H.
Kirchsteiger. — Cena I. knjige, obsegajoči
312 strani, znaša 2 K 60 vin.

Vsakemu prijatelju dobrega in poučnega
branja knjigo «Pod spovednim pečatom» prav
toplo priporočamo. — Dobi se v Ljubljani
v knjigarni L. Schwentner; v Gorici v
knjigarni A. Gabršček ter v Idriji pri upravi
lista «Naprej».

Ugodna prilika za nakup radi stečaja neke velike tovarne

samo 3 goldinarje

stane poštni zabojček 5 kilogramov celotne teže (približno
50-60 komadov) pri stiskanju malo poškodovanega, lepo zvrste-
nega, rožno dišečega

25-23 **toaletnega mila** 6

ronja vijoličnega, vrtničnega, osojničnega, solnčnega, špakinega,
lilijno-mlečnega, šmarničnega, breskvinčnega cveta i. t. d.
Razpošilja proti povzetju

podjetje Manhattan

Budimpešta VIII, Bezeredy-utca 3.

Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.